

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34708
Nom	Documentació, professionalisme i odontologia forense
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau Odontologia	11 - Documentación, profesionalismo y odontología forense	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
EUSTAQUIO RAGA, MARIA VICENTA	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

L'assignatura proporciona a l'estudiant una perspectiva sociològica i legal de la professió a la qual ha triat incorporar-se, alhora que els recursos necessaris per manejar la informació científica i clínica pròpia de l'odontologia actual. Pretén així mateix familiaritzar-li amb el peritatge dels principals problemes de l'odontologia forense.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

1206 - Grau Odontologia

- Conèixer els elements essencials de la professió de dentista, incloent-hi els principis ètics i les responsabilitats legals.
- Comprendre la importància d'aquests principis per al benefici del pacient, de la societat i la professió, posant una atenció especial al secret professional.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- Comprendre la importància de mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua anàlisi posterior, preservant la confidencialitat de les dades.
- Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, la gestió clínica i la utilització adequada dels recursos sanitaris, comprenent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Conèixer els preceptes eticodeontològics legislatius i administratius que regulen la professió odontològica i la seua aplicació en la gestió i en la pràctica clínica, així com conèixer l'organització, les competències i les funcions de les corporacions professionals. Formalitzar tot tipus de documents i registres medicolegals.
- Identificar els signes i les actituds que suggerisquen la possible existència de maltractaments.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. DOCUMENTACIÓ

Tema 1.- Necessitats i usos de la informació en el desenvolupament de la professió en Odontologia.

Tema 2.- La informació assistencial I: La producció, estructura, tipus de documents i tipus de registre de la història clínica.

Tema 3.- La informació assistencial II: La conservació, ús i explotació de la informació de la història clínica. Legislació d'ús de la història clínica.

Tema 4.- La informació sanitària: tipus i fonts sobre salut i malaltia.

Tema 5.- Característiques de les fonts d'informació científica en odontologia: fonts primàries i fonts secundàries.

Tema 6.- La informació científica I: El disseny, plantejament i desenvolupament de la investigació. La

publicació científica.

Tema 7.- La informació científica II: Accés a publicacions científiques: tipus i mètodes d'accés, control de qualitat, lectura i comprensió de textos científics.

Tema 8.- Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica I: Plantejament de la cerca bibliogràfica.

Tema 9.- Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica. Bases de dades bibliogràfiques: estructura, accessibilitat, avaluació i control de qualitat. Bases de dades bibliogràfiques especialitzades en literatura biomèdica internacionals.

Tema 10. Fonts secundàries per a la recuperació de la informació científica. Bases de dades multidisciplinàries de cites i cercadors acadèmics.

2. L'ODONTOLOGIA COM A PROFESSIONIÓ

Tema 11. Professions i ocupacions. Rol i estatus, posició social. Imatge social.

Tema 12. L'odontologia com a ocupació.

Tema 13. L'odontologia com a professió. Models de professionalització.

Tema 14. La trajectòria de la professió en el nostre entorn i a Espanya.

Tema 15. L'especialització de l'odontologia.

3. ODONTOLOGIA FORENSE

Tema 16.- L'Acte Professional. Requisits legals per a l'exercici de la professió. Intrusisme. Ordenament de la Professi3. Col·legiació i Sindicació. Fixació d'honoraris.

Tema 17.- Deontologia. Els codis deontol3gics. Bioètica. El consentiment per a l'actuació odontol3gica. Informació al pacient. El secret professional.

Tema 18.- Els drets i deures del pacient.

Tema 19.- Responsabilitat professional de l'odont3leg.

Tema 20.- Aspectes ètics i legals de la prescripci3 i l'experimentaci3 en odontologia.

Tema 21.- Concepte de Lesions. Causes i Concauses de les lesions. Conceptes generals sobre valoraci3 de mal corporal.

Tema 22.- Delicte de lesions. Valoraci3 de les lesions odontol3giques en l'àmbit penal.

Tema 23.- Valoraci3 del mal odontol3gic en l'àmbit civil. La reparaci3 del mal. Barems

Tema 24.- Els danys odontol3gics en l'àmbit laboral. Conceptes de malaltia professional i accident de treball. Manifestacions bucals de les lesions i malalties professionals.

Tema 25.- Marques dentals. Estudi mèdic-legal de les mossegades. Lesions odontol3giques en els accidents de trànsit.

Tema 26.- Conceptes generals sobre identificaci3. Identificaci3 odonto-estomatol3gica en el lloc dels fets. Escenaris de grans catàstrofes.

Tema 27.- Tècniques de laboratori en identificaci3 odontol3gic-forense. Fitxa odontol3gica de necroidentificaci3. Extracci3 i anàlisi d'ADN a partir de dents.

Tema 28.-Alçament de cadàver. Inspecci3 tècnic pericial del lloc dels fets. L'aut3psia bucal. Extracci3 de maxil·lars.

Tema 29.- Toxicologia. Etiologia, toxicocinètica i tractament general de les intoxicacions. Principis generals de la investigaci3 toxicol3gica. Presa de mostres, preparaci3 i enviament.

Tema 30.- La prova pericial en odontologia.

4. CLASSES PRÀCTIQUES

1. Coneixement i ús de la història clínica electrònica en assistència primària.
2. Accés a recursos electrònics d'informació científica de referència.
3. El paper de la professió en la salut bucodental de la població i número i distribució d'odontòlegs en el context espanyol i internacional.
4. Intervenció professional en grans catàstrofes.
5. Valoració del mal corporal. Barems.
6. Conceptes actuals en odontologia forense.

Seminaris temàtics

1. Anàlisi de publicacions científiques primàries manuals i electròniques. (Aula d'informàtica)
2. Drets i obligacions del pacient en matèria d'informació i documentació clínica.
3. Casos pràctics de responsabilitat professional. Estudi de sentències de responsabilitat penal de l'odontòleg.
4. La carrera professional de l'odontòleg.
5. Qüestions pràctiques i resolució de problemes de bioètica.
6. La llei d'investigació biomèdica.
7. Imatge social de l'odontòleg i salut bucodental de la població/densitat d'odontòlegs i salut bucodental infantil en el món.

Laboratoris

Els estudiants contrastaren els seus resultats entre ells, sota la supervisió de la professora.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	33,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Pràctiques en laboratori	12,00	100
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	6,00	0
Estudi i treball autònom	40,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació de classes de teoria	4,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

En els crèdits teòrics el professor exposarà els continguts, els mètodes i les tècniques per al desenvolupament dels coneixements i les habilitats que els alumnes han d'adquirir. Després d'una exposició teòrica magistral recolzada amb recursos multimèdia com presentacions en PowerPoint i accés a serveis online, es fomentarà la participació activa de l'alumne durant i després de l'exposició de continguts, mitjançant la formulació de problemes i qüestions relatives als conceptes en desenvolupament, com mitjançant qüestions que verifiquin la correcta adquisició dels conceptes exposats.

En els seminaris s'aprofundirà en temes d'especial interès per a l'alumne, que serà objecte d'una anàlisi reflexiva i detinguda mitjançant discussió en classe i valoració i estudi de materials subministrats ex profeso. Aquest aprenentatge serà doncs més actiu, reservant a l'alumne un major paper actiu tant en el processat de la informació com en l'elaboració de la mateixa. Es fomentarà el treball en grup per a abordar els diferents temes objecte de seminari. En el que a les pràctiques respecta s'abordan també en petits grups, els procediments objecte de les pràctiques. En tots els casos l'alumne observarà primer els procediments tractats en la pràctiques i posteriorment els realitzarà i presentarà, tot això supervisat pel docent.

S'incorporarà la perspectiva de gènere, el respecte a la diversitat i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) a la docència, sempre que siga possible.

AVALUACIÓ

La qualificació final resultarà de l'avaluació d'una prova escrita que combina preguntes d'elecció múltiple, preguntes curtes i resolució d'un supòsit pràctic (60%) d'una banda i, per una altra, de l'avaluació de l'assistència, participació i els informes resultants de les activitats pràctiques (40%). Cadascuna de les tres àrees de coneixement té en l'avaluació un pes proporcional a la seua càrrega docent, però ha d'aprovar-se per separat per a obtenir l'aprobat en la qualificació final de l'assignatura en el seu conjunt.

L'assistència a les activitats pràctiques és obligatòria. Es considera que l'estudiant complix este requisit si ha assistit a un mínim del 80% d'estes activitats i ha justificat adequadament la impossibilitat d'assistir a les restants sessions per la concurrència d'una causa de força major. Serà imprescindible complir aquest requisit per a aprovar l'assignatura.

Es recorda als estudiants la importància de fer les enquestes d'avaluació a tot el professorat de les assignatures del grau.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Arce Mateos, F.P.; Temes Montes, J.L. (2007) Los sistemas sanitarios. En: Temes, J.L.; Mengibar, M. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 5-22.
- Borreda, E.S., Gabandé, F.F. (2013). Búsquedas bibliográficas en bases de datos + StudentConsult en español: Primeros pasos en investigación en ciencias de la salud. Elsevier Health Sciences.

- Casas Galofré M (2007) Información para la gestión clínica. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 59-68.
- Cáceres Ruiz FL, García Peña FM, Alejo González JP, Pijierro A (2007). El sistema integrado de información sanitaria en un servicio de salud. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 151-161.
- López Domínguez O (2007) Los servicios de admisión y documentación clínica. En: JL Temes, M Mengíbar. Gestión hospitalaria. 4ª ed. Madrid, McGraw-Hill Interamericana, pp. 197-234.
- Fernández Hierro JM, (coordinador), Cantero Rivas R, Martínez Aguado LC, Moreno Vernis M (2002) La historia clínica, Granada, Editorial Comares S.L.
- Abad García MF, González Teruel A, Martínez Catalán C (2006) Acceso abierto y revistas médicas españolas. Medicina Clínica, Vol 127 (12) 456-464. Disponible en : <http://eprints.rclis.org/11490/> [fecha de consulta julio 2010]
- Abad García MF, Melero Melero R, Abadal Falgueras E, González Teruel A (2010). Autoarchivo de artículos biomédicos en repositorios de acceso abierto. Revista de neurología. Vol 50 (7) 431-440.
- Hess G, Liegel L (2008). Creating Effective Poster Presentations. Disponible en: <http://www.ncsu.edu/project/posters/NewSite/index.html>
- Jiménez Villa J, Argimon Pallàs JM, Martín Zurro A, Vilardell Tarrès M (2010) Publicación Científica Biomédica. Como escribir y publicar un artículo de investigación. Barcelona, Elsevier.
- Qué son las licencias creative commons. Disponible en: <http://www.youtube.com/watch?v=Lg6znYkNuUQ> [fecha de consulta julio 2010]
- Ackerknecht, e. H. (1977) Five made it, one did not. The rise of medical craftsmen to academic status during 19th century, Clio medica, 12, 255-267.
- Fresquet Febrer, J.L.; Aguirre Marco, C. P. (2006) Salut, malaltia i cultura. València. PUV.
- González Iglesias, J. (1993) Historia de la odontoestomatología española. Madrid, Avances médico-dentales.
- Hoffmann-Axthelm, W. (1985) Die Geschichte der Zahnheilkunde. 2ª ed. Berlín, quintessenz. (Hay traducción inglesa de la 1ª edición: (1981) History of dentistry, Chicago, Quintessence)
- Kanner, L. (1928) Folk Lore of the teeth, New York, McMillan
- Klinge, B.; Ericson, D.; Matsson, L. (1992) La boca: dientes y tratamiento dental, Barcelona, Doyma, 112 pp.
- López Piñero, J.M. (1990) El desarrollo de los distintos modelos de profesionalización. En: Lecciones de historia de la odontología. Valencia, Instituto de Estudios Documentales e Históricos sobre la Ciencia (IEDHC), pp. 21-28.
- Ramírez de Arellano y Oñate, M.L. (1993) Origen y evolución de la ortodoncia en España, 1872-1936. Madrid, Actas.
- Romero Maroto, M. (1994) Historia de la odontopediatría española entre 1400 y 1800, Zaragoza, Pórtico.

- Rosen, G. (1944) The specialization of medicine, New York, Froben press.
 - Sanz Serrulla, J. (2001) Diccionario Histórico de Dentistas Españoles Madrid, Sanofi-Synthelabo.
 - Sanz Serrulla, J. Protagonistas de la Odontología; Historia del periodismo odontológico en España. (secciones mensuales) En: Maxillaris
- Moya Puello, Roldán Garrido, Sánchez Sánchez. !994). Odontología Legal y Forense. Ed. Masson.
- Gisbert Calabuig, JA (2004). Medicina Legal y Toxicología. Barcelona, Ed. Masson.
- López-Palafox, J. (2002) Investigación de víctimas en desastres (aplicaciones de la Odontología Forense). Edit. Bellisco.
- Perea Pérez, Roldán Garrido, Sánchez Sánchez. (1997) Metodología para la valoración del daño bucodental. Ed. Mapfre.
- RECURSOS e-Salut:
 - ClinicalKey Student Medicina, Odontología y Enfermería
[<https://uv-es.libguides.com/RecursosSalut>]
 - Accés Medicina
[https://uv-es.libguides.com/Access_Medicina]
 - Médica Panamericana
[https://uv-es.libguides.com/Medica_Panamericana]

Complementàries

- Ley 41/2002, de 14 de noviembre, básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica (BOE nº 274)
- Ley 1/2003, de 28 de enero, de la Generalitat, de Derechos e Información al Paciente de la CV. [2003/1150] (Diario Oficial nº 4430 de 31.01.2003).
- Orden de 14 de septiembre de 2001, de la Conselleria de Sanitat, por la que se normalizan los documentos básicos de la historia clínica hospitalaria de la CV y se regula su conservación. [2001/F9723] (D.O. nº 4111 de 22.10.2001).
- Ley 14/2007, de 3 de julio, de Investigación biomédica.
- Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal.
- Código Civil Español.
- Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil.
- Ley de Enjuiciamiento Criminal.

-
- Declaración universal de los Derechos Humanos. 10 de diciembre de 1948.
 - Ley 6/1997, de 4 de diciembre, de Consejos y Colegios Profesionales de la CV.
 - Decreto 39/2005, de 25 de febrero, (DOGV 8-3-2005) por el que se aprueba el reglamento por el que se regulan las prácticas de policía sanitaria mortuoria en el ámbito de la CV.
 - Ley 29/2006, de 26 de julio, de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios.
-

ESBORRANY